

SEBASTIAN SALATA¹ , KRZYSZTOF ŁĘCKI², MARCIN KADEJ³

Pierwsze stwierdzenie zawleczenia *Pheidole pallidula* (NYLANDER, 1849) (Hymenoptera: Formicidae) na teren Polski

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17854552>

¹ Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Biologicznych, Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej, Pracownia Myrmekologiczna, ul. Przybyszewskiego 65, 51-148 Wrocław, email: sebastian.salata@uwr.edu.pl, ORCID: 0000-0003-0811-2309

² ARDIS Spółka z o.o., ul. Świętojańska 21, 93-493 Łódź

³ Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Biologicznych, Zakład Biologii, Ewolucji i Ochrony Bezkręgowców, ul. Przybyszewskiego 65, 51-148 Wrocław, e-mail: marcin.kadej@uwr.edu.pl, ORCID: 0000-0001-5983-0402

Abstract: The first record of the introduction of *Pheidole pallidula* (NYLANDER, 1849) (Hymenoptera: Formicidae) in Poland. This paper presents the first record of the introduction of the ant *Pheidole pallidula* (NYLANDER, 1849) to Poland. Several workers with no queen were found alive among imported food products. This species, native to the Mediterranean region, is strongly associated with anthropogenic habitats and is characterised by an opportunistic lifestyle. No queen was observed, nor were there any signs of establishing a permanent colony. The finding suggests the existence of a potential dispersal corridor that may enable the future introduction of fertile females capable of colonising building interiors.

Key words: *Pheidole pallidula*, Formicidae, introduced species, Poland, anthropogenic sites, dispersal corridors.

Pheidole pallidula (NYLANDER, 1849) (Ryc. 1) jest gatunkiem kserotermofilnym, którego naturalny zasięg występowania obejmuje obszar Regionu Śródziemnomorskiego, gdzie zasiedla głównie siedliska antropogeniczne. Jego kolonie są dominującym elementem terenów mocno przekształconych przez człowieka, takich jak ogrody, parki, magazyny, kuchnie i inne wnętrza budynków. Jest to gatunek wyraźnie dymorficzny i rozprzestrzenia się głównie przez rojenie, ale znane są przypadki kolonizacji przez królowe transportowane pasywnie (SEIFERT 2018, BOROWIEC & SALATA 2025). W środowisku naturalnym gniazda najczęściej zakładane są bezpośrednio w glebie lub pod kamieniami, rzadziej w zbutwiałych fragmentach drzew. Kolonie mogą być monogyniczne i liczą wtedy około 5000 robotnic, lub poligyniczne z tendencją do tworzenia superkolonii, które mogą liczyć po kilkanaście tysięcy robotnic. W kontynentalnej Europie *P. pallidula* został dotychczas zawleczony do regionów miejskich południowozachodnich Niemiec, gdzie superkolonie tego gatunku znane są z trzech miejscowości (Gerolstein, Heilbronn i Neustadt a. d. Weinstrasse). Obserwacje te wskazują na inwazyjny potencjał tego taksonu (SEIFERT 2018).

Ryc. 1. *Pheidole pallidula* (NYLANDER, 1849). A – robotnica minor (www.AntWeb.org, CASENT0106290, fot. M. Borowiec). B – robotnica major (www.AntWeb.org, ANTWEB1008107, fot. A. Lazarus).

Fig. 1. *Pheidole pallidula* (NYLANDER, 1849). A – minor worker (www.AntWeb.org, CASENT0106290, photo M. Borowiec). B – major worker (www.AntWeb.org, ANTWEB1008107, photo A. Lazarus).

W czerwcu 2025 roku, w jednym z centrów dystrybucyjnych w centralnej Polsce (okolice Tomaszowa Mazowieckiego, woj. łódzkie), odnotowano obecność żywych i martwych osobników *P. pallidula* wśród importowanych produktów spożywczych pochodzących z Bułgarii. Gatunek ten nie był dotąd notowany na terenie Polski. Zebrane osobniki to robotnice minor i major. Nie wykazano obecności kasty reprodukcyjnej. Brak oznak istnienia aktywnej kolonii wskazuje, że doszło do przypadkowego zawleczenia, które nie doprowadziło do trwałego osiedlenia tego gatunku na terenie Polski. Niemniej jednak, fakt ten należy uznać za istotny z punktu widzenia monitoringu gatunków obcych i potencjalnie inwazyjnych.

– **Tomaszów Mazowiecki** [UTM: DC31], 28.06.2025, żywe i martwe robotnice, (leg. K. Łęcki) w transporcie z tłuszczem roślinnym. Martwe okazy (3 robotnice major) zdeponowano w kolekcji Pracowni Myrmekologicznej WNB-UWr.

Zawleczenie do Polski najprawdopodobniej nastąpiło w wyniku transportu towarów spożywczych. Wskazuje to na istnienie potencjalnego korytarza dyspersyjnego prowadzącego z południa Europy. Szczególnie narażone na introdukcję są centra logistyczne i magazyny, sklepy wielkopowierzchniowe, porty lotnicze i kolejowe oraz budynki ogrzewane zimą. W związku z powyższym zaleca się wzmożony monitoring entomologiczny w miejscach o dużym natężeniu ruchu towarowego oraz edukację pracowników branży logistycznej w zakresie rozpoznawania obcych gatunków mrówek.

PIŚMIENNICTWO

- BOROWIEC L., SALATA S. 2025. A monographic review of ants of Greece (Hymenoptera: Formicidae). Vol. 2. Review of the subfamily Myrmicinae except the genera *Temnothorax* and *Tetramorium*. *Natural History Monographs of the Upper Silesian Museum*, Bytom: 976 pp.
- SEIFERT B. 2018. The ants of Central and North Europe. Lutra, Boxberg: 408 pp.

Accepted: 2 October 2025; published: 8 December 2025

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>